

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (druhá komora)

zo 7. augusta 2018*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Autorské práva a s nimi súvisiace práva – Smernica 2001/29/ES – Informačná spoločnosť – Zosúladenie niektorých aspektov autorských práv a s nimi súvisiacich práv – Článok 3 ods. 1 – Verejný prenos – Pojem – Umiestnenie fotografie na internetovej stránke bez súhlasu nositeľa autorského práva, ktorá bola pôvodne zverejnená na inej internetovej stránke bez obmedzení a so súhlasom nositeľa autorského práva – Nová verejnosť“

Vo veci C-161/17,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Bundesgerichtshof (Spolkový súdny dvor, Nemecko) z 23. februára 2017 a doručený Súdnemu dvoru 31. marca 2017, ktorý súvisí s konaním:

Land Nordrhein-Westfalen

proti

Dirkovi Renckhoffovi

SÚDNY DVOR (druhá komora),

v zložení: predseda druhej komory M. Ilešič (spravodajca), sudcovia A. Rosas, C. Toader, A. Prechal a E. Jarašiūnas,

generálny advokát: M. Campos Sánchez-Bordona,

tajomník: R. Šereš, referentka,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- Land Nordrhein-Westfalen, v zastúpení: M. Rümenapp, Rechtsanwalt,
- D. Renckhoff, v zastúpení: S. Rengshausen, Rechtsanwalt,
- francúzska vláda, v zastúpení: D. Segoin, splnomocnený zástupca,
- talianska vláda, v zastúpení: G. Palmieri, splnomocnená zástupkyňa, za právnej pomoci F. De Luca, avvocato dello Stato,
- Európska komisia, v zastúpení: J. Samnadda a T. Scharf, splnomocnení zástupcovia,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní zo 7. februára 2018,

* Jazyk konania: nemčina.

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 25. apríla 2018,
vydal tento

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 3 ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2001/29/ES z 22. mája 2001 o zosúladiení niektorých aspektov autorských práv a s nimi súvisiacich práv v informačnej spoločnosti (Ú. v. ES L 167, 2001, s. 10; Mim. vyd. 17/001, s. 230).
- 2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi Land Nordrhein-Westfalen (spolková republika Severné Porýnie – Vestfálsko, Nemecko) a pánom Dirkom Renckhoffom, fotografom, ktorého predmetom je fotografia, vyhotovená pánom Renckhoffom a voľne dostupná na internetovej stránke, ktorú bez súhlasu použila žiačka školy nachádzajúcej sa v tejto spolkovej krajine na účely ilustrácie školského referátu, ktorý táto škola zverejnila na inej internetovej stránke.

Právny rámec

- 3 Odôvodnenia 3, 4, 9, 10, 23 a 31 smernice 2001/29 stanovujú:

„(3) Navrhnutá harmonizácia pomôže uplatňovať štyri slobody vnútorného trhu a zhoduje sa so základnými princípmi zákonnosti, a najmä s vlastníctvom, vrátane duševného vlastníctva a so slobodou vyjadrovania a s verejným záujmom.

(4) Harmonizovaný právny rámec týkajúci sa autorských práv a s nimi súvisiacich práv bude prostredníctvom vyššej právnej istoty a zabezpečením vysokej úrovne ochrany duševného vlastníctva podporovať významné investície do tvorivosti a inovácie vrátane infraštruktúry sietí a povedie k zvýšenej súťaživosti európskeho priemyslu rovnako v oblasti zabezpečenia obsahu, ako aj v oblasti informačných technológií a všeobecnejšie v širokej škále priemyselných a kultúrnych odvetví. Tým sa zabezpečí zamestnanosť a podporí sa vytváranie nových pracovných miest.

...

(9) Akákoľvek harmonizácia autorských práv a s nimi súvisiacich práv musí byť založená na vysokej úrovni ochrany, pretože tieto práva sú podstatou pre duševnú tvorbu. Ich ochrana pomáha zaistiť udržiavanie a rozvoj tvorivosti v záujme autorov, interpretov, producentov, spotrebiteľov, kultúry, priemyslu a verejnosti ako celku. Duševné vlastníctvo sa preto považuje za integrálnu súčasť vlastníctva.

(10) Ak majú autori alebo výkonní umelci pokračovať vo svojej tvorivej a umeleckej práci, musia za používanie svojej práce dostávať primeranú odmenu, rovnako ako producenti, aby boli schopní financovať túto prácu. Investície potrebné na výrobu produktov, ako sú zvukové záznamy, filmy alebo multimediálne produkty a služby, ako sú služby "na požiadanie", sú značné. Primeraná právna ochrana práv duševného vlastníctva je nevyhnutná na zaručenie dostupnosti takejto odmeny a na zaistenie uspokojivej návratnosti týchto investícií.

...“

(23) Táto smernica ďalej harmonizuje práva autorov na verejný prenos. Pod týmto právom sa v širokom zmysle slova chápe každý verejný prenos pre verejnosť, ktorá nie je prítomná na mieste, kde tento prenos vzniká. Toto právo zahŕňa všetky transmisie a retransmisie diel smerom k verejnosti drôtovými alebo bezdrôtovými prostriedkami vrátane vysielania. Toto právo nezahŕňa žiadne iné činnosti.

...

(31) Je potrebné zabezpečiť primeranú rovnováhu práv a záujmov medzi rôznymi kategóriami nositeľov práv, ako aj medzi rôznymi kategóriami nositeľov práv a používateľmi predmetov ochrany. ...“

- 4 Článok 3 smernice 2001/29, nazvaný „Právo verejného prenosu diel a právo sprístupňovania predmetov ochrany verejnosti“, v odsekoch 1 a 3 stanovuje:

„1. Členské štáty poskytnú autorom výlučné právo udeliť súhlas alebo zakázať akýkoľvek verejný prenos ich diel, či po drôte alebo bezdrôtovými prostriedkami vrátane sprístupňovania ich diel verejnosti takým spôsobom, aby verejnosť k nim mala prístup z miesta a v čase, ktoré si sama zvolí.

...

3. Práva uvedené v odseku 1 a 2 nezaniknú žiadnym aktom verejného prenosu alebo sprístupnenia verejnosti ako je uvedené v tomto článku.“

- 5 Článok 5 smernice 2001/29, nazvaný „Výnimky a obmedzenia“, v odseku 3 písm. a) uvádza:

„Členské štáty môžu zabezpečiť výnimky alebo obmedzenia práv poskytnutých podľa článkov 2 a 3 v nasledujúcich prípadoch:

- a) použitie na výhradný účel ilustrácie pri vyučovaní alebo vedeckom výskume, pokiaľ je označený prameň vrátane mena autora, ak sa nestane, že to nie je možné a v rozsahu, ktorý je oprávnený nekomerčným účelom, o ktorý ide;“

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

- 6 Pán Renckhoff, žalobca, ktorý podal žalobu na Landgericht Hamburg (Krajinský súd Hamburg, Nemecko), je fotograf. Stadt Waltrop (mesto Waltrop, Nemecko), ktorý bol pôvodne žalovaným v konaní na prvom stupni, no teraz už nie je účastníkom sporu vo veci samej, je v rámci svojich právomocí zodpovedný za Gesamtschule Waltrop (stredná združená škola vo Waltrop, Nemecko, ďalej len „škola“). Spolková krajina Severné Porýnie – Vestfálsko (Nemecko), takisto žalovaná v prvom stupni, vykonáva dohľad nad školou a je zamestnávateľom učiteľov tejto školy.
- 7 Od 25. marca 2009 bolo na internetovej stránke školy možné nájsť referát, ktorý vypracovala jedna zo žiakov školy v rámci triedy cudzích jazykov organizovanej školou a ktorý ako ilustráciu obsahoval fotografiu vyhotovenú pánom Renckhoffom (ďalej len „fotografia“), ktorú uvedená žiačka skopírovala z internetovej stránky z oblasti cestovania (ďalej len „cestovateľská internetová stránka“). Táto fotografia sa na cestovateľskej internetovej stránke nachádzala bez akéhokoľvek obmedzenia, ktoré by zabráňovalo jej stiahnutiu. Pod fotografiou žiačka uviedla odkaz na uvedenú stránku.
- 8 Pán Renckhoff tvrdí, že oprávnenie používať fotografiu poskytol iba prevádzkovateľom cestovateľskej internetovej stránky a domnieva sa, že umiestnenie fotografie na internetovej stránke školy porušuje jeho autorské práva. Pán Renckhoff požiadal príslušný súd na prvom stupni, aby pod hrozbou poriadkovej pokuty zakázal spolkovej krajine Severné Porýnie – Vestfálsko rozmnožovať alebo

umožniť rozmnožovať uvedenú fotografiu a/alebo ju sprístupňovať alebo umožniť sprístupňovať verejnosti, a subsidiárne, aby zakázal umožňovať žiakom rozmnožovanie fotografie na účely vloženia na internet. Okrem toho žiadal, aby mu uvedená spolková krajina zaplatila sumu 400 eur ako náhradu škody.

- 9 Žaloba pána Renckhoffa bolo čiastočne vyhovené, pričom spolkovej krajine Severné Porýnie – Vestfálsko bolo uložené, aby odstránila fotografiu z internetovej stránky školy a aby zaplatila sumu 300 eur spolu s úrokmi.
- 10 Obidvaja účastníci konania sa proti tomuto rozsudku odvolali na Oberlandesgericht Hamburg (Vyšší krajský súd Hamburg, Nemecko), ktorý okrem iného usúdil, že fotografia je chránená autorským právom a že jej umiestnenie na internetovej stránke školy bolo porušením práva rozmnožovania a sprístupňovania fotografie verejnosti, ktorého nositeľom je pán Renckhoff. Tento súd sa domnieval, že skutočnosť, že fotografia bola už pred spornými udalosťami verejne dostupná na internete bez obmedzenia, je irelevantná, keďže rozmnožením fotografie na serveri a jej následným sprístupnením verejnosti na internetovej stránke školy došlo k „oddeleniu“ od pôvodného zverejnenia fotografie na cestovateľskej internetovej stránke.
- 11 Vnútroštátny súd rozhodujúci o opravnom prostriedku *Revision* sa domnieva, že výsledok konania o tomto opravnom prostriedku závisí od výkladu článku 3 ods. 1 smernice 2001/29. Vnútroštátny súd predovšetkým vyjadruje pochybnosti týkajúce sa splnenia požiadavky stanovenej judikatúrou, podľa ktorej dotknutý verejný prenos musí byť uskutočnený vo vzťahu k „novej“ verejnosti.
- 12 Za týchto okolností Bundesgerichtshof (Spolkový súdny dvor, Nemecko) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru nasledujúcu prejudiciálnu otázku:

„Predstavuje umiestnenie diela, ktoré je so súhlasom nositeľa autorského práva voľne dostupné všetkým používateľom internetu na cudzej internetovej stránke, na vlastnú verejne dostupnú internetovú stránku, sprístupnenie verejnosti v zmysle článku 3 ods. 1 smernice 2001/29/ES, keď sa dielo najprv skopíruje na server a potom sa odtiaľ nahrá na vlastnú internetovú stránku?“

O prejudiciálnej otázke

- 13 Svojou prejudiciálnou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či pojem „verejný prenos“ v zmysle článku 3 ods. 1 smernice 2001/29 sa má vykladať v tom zmysle, že zahŕňa umiestnenie fotografie na internetovej stránke, ktorá bola pôvodne zverejnená na inej internetovej stránke bez obmedzení a so súhlasom nositeľa autorského práva.
- 14 Na úvod je potrebné pripomenúť, že fotografia môže byť chránená autorským právom pod podmienkou, že takáto fotografia je duševným výtvorom autora, ktorý odráža jeho osobnosť a ktorý je výrazom jeho slobodných a tvorivých rozhodnutí pri realizácii tejto fotografie, pričom splnenie tejto podmienky prináleží overiť v každom jednotlivom prípade vnútroštátnemu súdu (pozri v tomto zmysle rozsudok z 1. decembra 2011, Painer, C-145/10, EU:C:2011:798, bod 94).
- 15 Pokiaľ ide o otázku, či umiestnenie fotografie na internetovej stránke, ktorá bola pôvodne zverejnená na inej internetovej stránke bez obmedzení a so súhlasom nositeľa autorského práva, predstavuje „verejný prenos“ v zmysle článku 3 ods. 1 smernice 2001/29, treba pripomenúť, že toto ustanovenie stanovuje, že členské štáty poskytnú autorom výlučné právo udeliť súhlas alebo zakázať akýkoľvek verejný prenos ich diel.

- 16 Z toho vyplýva, že ak prípadné výnimky a obmedzenia taxatívne uvedené v článku 5 smernice 2001/29 nestanovujú niečo iné, treba každé použitie diela treťou osobou bez tohto predchádzajúceho súhlasu považovať za porušenie autorského práva k tomuto dielu (rozsudok zo 16. novembra 2016, Soulier a Doke, C-301/15, EU:C:2016:878, bod 34, ako aj citovaná judikatúra).
- 17 Keďže článok 3 ods. 1 smernice 2001/29 nespresňuje pojem „verejný prenos“, je potrebné vymedziť zmysel a dosah tohto pojmu z hľadiska cieľov sledovaných touto smernicou a kontextu, do ktorého je vykladané ustanovenie vložené (rozsudok zo 14. júna 2017, Stichting Brein, C-610/15, EU:C:2017:456, bod 21 a citovaná judikatúra).
- 18 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že z odôvodnení 4, 9 a 10 smernice 2001/29 vyplýva, že hlavným cieľom tejto smernice je zavedenie vysokej úrovne ochrany autorov, ktorá im umožní získať zodpovedajúcu odmenu za používanie ich diel, najmä v súvislosti s ich verejným prenosom. Z toho vyplýva, že pojem „verejný prenos“ treba chápať v širšom zmysle, tak ako to výslovne uvádza odôvodnenie 23 tejto smernice (rozsudok zo 14. júna 2017, Stichting Brein, C-610/15, EU:C:2017:456, bod 22 a citovaná judikatúra).
- 19 Súdny dvor opakovane rozhodol, že z článku 3 ods. 1 smernice 2001/29 vyplýva, že pojem „verejný prenos“ zahŕňa dva kumulatívne prvky, a to samotný „akt prenosu“ diela a jeho „verejný“ prenos (rozsudky zo 16. marca 2017, AKM, C-138/16, EU:C:2017:218, bod 22, a zo 14. júna 2017, Stichting Brein, C-610/15, EU:C:2017:456, bod 24, ako aj citovaná judikatúra).
- 20 Pokiaľ ide o prvý z týchto prvkov, a to o existenciu „aktu prenosu“, z článku 3 ods. 1 smernice 2001/29 vyplýva, že na to, aby išlo o „prenos“, postačuje najmä to, aby bolo dielo verejnosti sprístupnené takým spôsobom, že osoby, ktoré ju tvoria, môžu mať k tomuto dielu prístup, pričom nie je rozhodujúce, či využijú, alebo nevyužijú túto možnosť (rozsudky z 13. februára 2014, Svensson a i., C-466/12, EU:C:2014:76, bod 19, a zo 14. júna 2017, Stichting Brein, C-610/15, EU:C:2017:456, bod 31, ako aj citovaná judikatúra).
- 21 V prejednávanej veci umiestnenie fotografie na internetovej stránke, ktorá bola pôvodne zverejnená na inej internetovej stránke a neskôr skopírovaná na súkromný server, musí byť kvalifikované ako „sprístupnenie“, a v dôsledku toho ako „akt prenosu“ v zmysle článku 3 ods. 1 smernice 2001/29. Takéto umiestnenie fotografie totiž umožňuje návštevníkom internetovej stránky, na ktorej sa uskutočnilo, prístup k fotografii na tejto internetovej stránke.
- 22 Pokiaľ ide o druhý z uvedených prvkov, a to že v prípade chráneného diela musí skutočne ísť o „verejný“ prenos, z judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že pojem „verejný“ sa týka neurčitého počtu potenciálnych adresátov, pričom sa navyše vyžaduje dosť významný počet osôb (rozsudky z 13. februára 2014, Svensson a i., C-466/12, EU:C:2014:76, bod 21, a zo 14. júna 2017, Stichting Brein, C-610/15, EU:C:2017:456, bod 27, ako aj citovaná judikatúra).
- 23 V prejednávanej veci všetko nasvedčuje tomu, že akt prenosu, uvedený v bode 21 tohto rozsudku, sa pritom týka všetkých potenciálnych používateľov internetovej stránky, na ktorej sa umiestnenie fotografie uskutočnilo, teda neurčitého a dosť významného počtu adresátov, a za týchto okolností sa musí považovať za „verejný“ prenos v zmysle už citovanej judikatúry.
- 24 Rovnako z ustálenej judikatúry však vyplýva, že na to, aby bolo možné prenos kvalifikovať ako „verejný prenos“, musí sa prenos chráneného diela uskutočniť prostredníctvom špecifickej technológie, odlišnej od technológií, ktoré sa doteraz používali, alebo v prípade, že taká technológia neexistuje, musí byť dielo sprístupnené „novej verejnosti“, t. j. verejnosti, ktorú nositeľ autorského práva pri udelení súhlasu na pôvodný verejný prenos svojho diela ešte nezohľadnil (rozsudky z 13. februára 2014, Svensson a i., C-466/12, EU:C:2014:76, bod 24; z 8. septembra 2016, GS Media, C-160/15, EU:C:2016:644, bod 37, ako aj zo 14. júna 2017, Stichting Brein, C-610/15, EU:C:2017:456, bod 28).

- 25 V prejednávanej veci je nesporné, že tak pôvodný prenos diela na internetovej stránke, ako aj neskorší prenos tohto diela na inej internetovej stránke boli uskutočnené rovnakou technológiou.
- 26 Účastníci konania a dotknuté osoby uvedené v článku 23 Štatútu Súdneho dvora Európskej únie, ktoré predložili písomné pripomienky, sa však nezhodujú v otázke, či sa prenos fotografie uskutočnil vo vzťahu k „novej verejnosti“.
- 27 Spolková republika Severné Porýnie – Vestfálsko a talianska vláda, ktoré sa opierajú najmä o rozsudok z 13. februára 2014, Svensson a i. (C-466/12, EU:C:2014:76), tvrdia, že nie je potrebné rozlišovať medzi na jednej strane prenosom diela prostredníctvom jeho umiestnenia na internetovej stránke a na druhej strane prenosom tohto diela prostredníctvom vloženia hypertextového odkazu na internetovej stránke, ktorý odkazuje na inú internetovú stránku, na ktorej bolo toto dielo pôvodne sprístupnené bez obmedzení a so súhlasom nositeľa autorského práva. Za okolností sporu vo veci samej sa teda neuskutočnil prenos diela vo vzťahu k novej verejnosti.
- 28 Naproti tomu pán Renckhoff a francúzska vláda na pojednávaní, ako aj Komisia vo svojich písomných pripomienkach, v zásade uviedli, že za okolností sporu vo veci samej nie je judikatúra spomenutá v predchádzajúcom bode tohto rozsudku uplatniteľná. Predovšetkým prenos diela nie prostredníctvom hypertextového odkazu, ale prostredníctvom nového umiestnenia diela na internetovej stránke odlišnej od internetovej stránky, na ktorej toto dielo už bolo sprístupnené so súhlasom nositeľa autorských práv, musí byť považované za „nový verejný prenos“, a to najmä vzhľadom na okolnosť, že po tomto novom umiestnení už uvedený nositeľ nemôže vykonávať svoju kontrolu nad pôvodným prenosom uvedeného diela.
- 29 V tejto súvislosti je potrebné po prvé pripomenúť, že z ustálenej judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že s výhradou výnimiek a obmedzení stanovených v článku 5 smernice 2001/29 každé rozmnoženie alebo verejný prenos diela treťou osobou si vyžaduje predchádzajúci súhlas jeho autora a že autori disponujú v súlade s článkom 3 ods. 1 smernice 2001/29 právom preventívnej povahy, ktoré im umožňujú postaviť sa medzi prípadných používateľov ich diela a verejný prenos, ktorý títo používatelia zamýšľajú uskutočniť, a na tento účel prenos zakázať (pozri v tomto zmysle rozsudky z 31. mája 2016, Reha Training, C-117/15, EU:C:2016:379, bod 30; zo 16. novembra 2016, Soulier a Doke, C-301/15, EU:C:2016:878, bod 33, a zo 14. júna 2017, Stichting Brein, C-610/15, EU:C:2017:456, bod 20, ako aj citovanú judikatúru).
- 30 Takéto právo preventívnej povahy by však bolo zbavené potrebného účinku, ak by umiestnenie diela na internetovej stránke, ktoré bolo pôvodne zverejnené na inej internetovej stránke so súhlasom nositeľa autorského práva, nemalo byť považované za prenos vo vzťahu k novej verejnosti. Takéto umiestnenie na internetovej stránke odlišnej od stránky, kde sa uskutočnil pôvodný prenos, by totiž mohlo znemožniť, alebo prinajmenšom výrazne sťažiť, nositeľovi tohto práva preventívnej povahy požadovanie, aby bol pôvodný prenos ukončený, prípadne aby bolo dielo odstránené z uvedenej internetovej stránky, na ktorej bolo sprístupnené s jeho súhlasom, alebo aby bol odvolaný jeho súhlas pôvodne udelený tretej osobe.
- 31 Z uvedeného tak vyplýva, že ak by sa nositeľ autorského práva rozhodol, že prestane uskutočňovať verejný prenos svojho diela na internetovej stránke, na ktorej bolo pôvodne sprístupnené s jeho súhlasom, toto dielo by naďalej bolo k dispozícii na internetovej stránke, na ktorej bolo neskôr umiestnené. Súdny dvor už konštatoval, že autor diela musí mať možnosť ukončiť výkon práv na využívanie diela v digitálnej podobe, ktoré k tomuto dielu vlastní, treťou osobou, a tým jej zakázať aj akékoľvek budúce využitie v tejto podobe, bez toho, aby musel predtým splniť iné formálne požiadavky (pozri analogicky rozsudok zo 16. novembra 2016, Soulier a Doke, C-301/15, EU:C:2016:878, bod 51).
- 32 Po druhé článok 3 ods. 3 smernice 2001/29 výslovne stanovuje, že právo verejného prenosu uvedené v článku 3 ods. 1 tejto smernice nezanikne žiadnym aktom verejného prenosu alebo sprístupnenia verejnosti podľa tohto článku.

- 33 Domnievať sa, že umiestnenie diela na internetovej stránke, ktoré bolo pôvodne sprístupnené na inej internetovej stránke so súhlasom nositeľa autorského práva, nepredstavuje sprístupnenie tohto diela novej verejnosti, by sa rovnalo stanoveniu pravidla zániku práva verejného prenosu.
- 34 Okrem toho, že toto pravidlo by bolo v rozpore so znením článku 3 ods. 3 smernice 2001/29, zbavovalo by uvedeného nositeľa autorského práva možnosti požadovať primeranú odmenu za použitie jeho diela, spomenutej v odôvodnení 10 tejto smernice, a to napriek tomu, že, ako pripomenul Súdny dvor, osobitným cieľom práva duševného vlastníctva je najmä zabezpečiť majiteľom dotknutých práv ochranu práva komerčne využívať uvádzanie do obehu alebo sprístupňovanie chránených predmetov tak, že sa budú poskytovať licencie, pričom sa zaplatí primeraná odmena za každé použitie chránených predmetov (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 4. októbra 2011, Football Association Premier League a i., C-403/08 a C-429/08, EU:C:2011:631, body 107 a 108).
- 35 Vzhľadom na tieto skutočnosti treba v súlade s judikatúrou pripomenutou v bode 24 tohto rozsudku vychádzať z toho, že umiestnenie diela chráneného autorským právom na inej internetovej stránke, než je stránka, na ktorej bol so súhlasom nositeľa autorského práva uskutočnený pôvodný prenos, musí byť za okolností sporu vo veci samej kvalifikované ako sprístupnenie takéhoto diela novej verejnosti. Za takýchto okolností totiž verejnosť, ktorú nositeľ autorského práva zohľadňoval, keď udelil súhlas s prenosom svojho diela na internetovej stránke, na ktorej bolo pôvodne zverejnené, je tvorená iba používateľmi uvedenej stránky, a nie používateľmi internetovej stránky, na ktorej bolo dielo neskôr umiestnené bez povolenia uvedeného nositeľa autorského práva, alebo inými používateľmi.
- 36 Na objektívne závery uvedené v bodoch 29 až 35 tohto rozsudku nemá vplyv skutočnosť, že nositeľ autorského práva, ako v prejednávanej veci, neobmedzil možnosti používania fotografie používateľmi internetu. Súdny dvor už totiž konštatoval, že požívanie a výkon práva stanoveného v článku 3 ods. 1 smernice 2001/29 nemôžu podliehať žiadnej formalite (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 16. novembra 2016, Soulier a Doke, C-301/15, EU:C:2016:878, bod 50).
- 37 Okrem toho sa Súdny dvor najmä v rozsudku z 13. februára 2014, Svensson a i. (C-466/12, EU:C:2014:76, body 25 a 26) a v uznesení z 21. októbra 2014, BestWater International (C-348/13, neuverejnené, EU:C:2014:2315, bod 16) istotne domnieval, že, pokiaľ ide o sprístupnenie chránených diel prostredníctvom hypertextového odkazu na inú internetovú stránku, na ktorej bol pôvodný prenos uskutočnený, verejnosť, ktorej bol uvedený pôvodný prenos určený, totiž tvorili všetci potenciálni návštevníci dotknutej stránky, lebo vzhľadom na to, že prístup k dielam na tejto stránke nepodliehal nijakému obmedzeniu, mohli mať k týmto dielam voľný prístup všetci používatelia internetu. Konštatoval pritom, že také sprístupnenie dotknutých diel prostredníctvom hypertextového odkazu ako vo veciach, v ktorých boli vydané tieto rozsudky, nevedie k prenosu predmetných diel vo vzťahu k novej verejnosti.
- 38 Za okolností sporu vo veci samej však túto judikatúru nemožno uplatniť.
- 39 Po prvé táto judikatúra bola vypracovaná v špecifickom kontexte hypertextových odkazov, ktoré na internete odkazujú na chránené diela, ktoré boli pôvodne sprístupnené so súhlasom nositeľa autorského práva.
- 40 Avšak na rozdiel od hypertextových odkazov, ktoré podľa judikatúry Súdneho dvora okrem iného prispievajú k riadnemu fungovaniu internetu tým, že umožňujú šírenie informácií v tejto sieti vyznačujúcej sa širokou dostupnosťou k obrovskému množstvu informácií (rozsudok z 8. septembra 2016, GS Media, C-160/15, EU:C:2016:644, bod 45), umiestnenie diela bez súhlasu nositeľa autorského práva na internetovej stránke, ktoré bolo pôvodne sprístupnené so súhlasom nositeľa autorského práva na inej internetovej stránke, neprispieva v rovnakej miere k dosiahnutiu tohto cieľa.

- 41 Povolenie umiestnenia takéhoto diela bez toho, aby sa nositeľ autorského práva mohol dovolávať práv stanovených v článku 3 ods. 1 smernice 2001/29, porušuje primeranú rovnováhu uvedenú v odôvodneniach 3 a 31 tejto smernice, ktorú treba zabezpečiť v digitálnom prostredí medzi na jednej strane záujmami nositeľov autorského práva a s nimi súvisiacich práv na ochranu ich duševného vlastníctva, zaručeného článkom 17 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie, a na druhej strane ochranou záujmov a základných práv používateľov predmetov ochrany, najmä ich slobody prejavu a práva na informácie, ktoré sú zaručené článkom 11 Charty základných práv Európskej únie, ako aj ochranou všeobecného záujmu.
- 42 V tomto kontexte spolková krajina Severné Porýnie – Vestfálsko uviedla, že za okolností sporu vo veci samej treba pri vyvažovaní predmetných záujmov zohľadniť aj právo na vzdelanie zakotvené v článku 14 Charty základných práv Európskej únie. Konkrétne, správanie dotknutej žiačky spadá pod výkon uvedeného práva, keďže fotografia bola umiestnená na účely ilustrácie, na prvej strane referátu, ktorý táto žiačka pripravila v triede cudzích jazykov. V tejto súvislosti však postačuje konštatovať, že úvahy uvedené v bode 35 tohto rozsudku týkajúce sa pojmu „nová verejnosť“ nie sú založené na tom, či ilustrácia uskutočnená žiačkou v jej školskom referáte má alebo nemá vzdelávaciu povahu, ale sú založené na skutočnosti, že umiestnenie tohto diela na internetovej stránke školy zabezpečilo prístup k nemu všetkým návštevníkom tejto stránky.
- 43 Okrem toho treba pripomenúť, že pokiaľ ide o hľadanie rovnováhy medzi právom na vzdelanie a ochranou práva duševného vlastníctva, normotvorca Únie v článku 5 ods. 3 písm. a) smernice 2001/29 stanovil pre členské štáty možnosť zabezpečiť výnimky alebo obmedzenia práv poskytnutých v článkoch 2 a 3 tejto smernice, pokiaľ ide o použitie na výhradný účel ilustrácie pri vyučovaní alebo vedeckom výskume, a v rozsahu, ktorý je odôvodnený sledovaným nekomerčným účelom.
- 44 Po druhé, ako bolo spomenuté v bode 29 tohto rozsudku, práva, ktoré autorom zaručuje článok 3 ods. 1 smernice 2001/29, majú preventívnu povahu. Pokiaľ ide o akt prenosu, ktorý predstavuje vloženie hypertextového odkazu na internetovú stránku, na dielo, ktoré bolo pôvodne zverejnené so súhlasom nositeľa autorského práva, preventívna povaha práv nositeľa je zachovaná, ak je autorovi, ktorý si už neželá viac sprístupňovať svoje dielo na dotknutej internetovej stránke, zabezpečená možnosť odstrániť toto dielo z internetovej stránky, na ktorej bolo pôvodne sprístupnené, čím sa každý hypertextový odkaz na neho stane úplne bezpredmetným. Naproti tomu za okolností sporu vo veci samej umiestnenie diela na inej internetovej stránke vyvolá nový prenos nezávislý od pôvodného povoleného prenosu. V dôsledku tohto umiestnenia bude takéto dielo k dispozícii na poslednej internetovej stránke nezávisle od predchádzajúceho súhlasu autora a navzdory akémukoľvek konaniu nositeľa práv, ktorý sa rozhodne, že už viac nebude sprístupňovať svoje dielo na internetovej stránke, na ktorej bolo toto dielo pôvodne sprístupnené s jeho súhlasom.
- 45 Napokon, po tretie, v rozsudku z 13. februára 2014, Svensson a i., C-466/12, EU:C:2014:76, body 27 a 28), Súdny dvor na účely konštatovania, že prenos dotknutý vo veci, v ktorej bol vydaný uvedený rozsudok, nebol uskutočnený voči novej verejnosti, poukázal na nedostatočný zásah prevádzkovateľa internetovej stránky, na ktorej bol umiestnený hypertextový odkaz umožňujúci prístup k dotknutým dielam na stránke, na ktorej boli tieto diela pôvodne sprístupnené so súhlasom nositeľa autorského práva.
- 46 V prejednávanej veci z návrhu na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, že používateľka predmetného diela skopírovala toto dielo na súkromný server a následne ho umiestnila na inej internetovej stránke, než je tá, na ktorej bolo pôvodne sprístupnené. Tým sa uvedená používateľka významne prispela k sprístupneniu tohto diela verejnosti, ktorú jeho autor nezohľadnil, keď vydal súhlas s pôvodným prenosom.

- 47 Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy je potrebné na položenú otázku odpovedať tak, že pojem „verejný prenos“ v zmysle článku 3 ods. 1 smernice 2001/29 sa má vykladať v tom zmysle, že zahŕňa umiestnenie fotografie na internetovej stránke, ktorá bola pôvodne zverejnená na inej internetovej stránke bez obmedzení zabraňujúcich jej stiahnutiu a so súhlasom nositeľa autorského práva.

O trovách

- 48 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (druhá komora) rozhodol takto:

Pojem „verejný prenos“ v zmysle článku 3 ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2001/29/ES z 22. mája 2001 o zosúladení niektorých aspektov autorských práv a s nimi súvisiacich práv v informačnej spoločnosti sa má vykladať v tom zmysle, že zahŕňa umiestnenie fotografie na internetovej stránke, ktorá bola pôvodne zverejnená na inej internetovej stránke bez obmedzení zabraňujúcich jej stiahnutiu a so súhlasom nositeľa autorského práva.

Podpisy